

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และ หลักการและวิธีการเกี่ยวกับมาตรการชะลอฟ้องในคดีอาญาของประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการชะลอฟ้องในคดีอาญาเป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถช่วยกันกรองคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาของศาลได้อีกวิธีหนึ่ง โดยให้อำนาจพนักงานอัยการในการใช้ดุลพินิจของตนในการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญา เมื่อพนักงานอัยการพิจารณาถึงผู้กระทำความผิด ความร้ายแรงของความผิด และสถานการณ์ภายหลังจากการกระทำความผิดแล้ว เห็นว่าควรสั่งไม่ฟ้องโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่นการเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง การคุมประพฤติ การบำเพ็ญประโยชน์ การชดใช้หรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้เสียหาย การที่จะนำชะลอฟ้องมาใช้ได้นั้นผู้กระทำความผิดเองก็ต้องสำนึกในการกระทำของตน และพร้อมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการกำหนด หากผู้กระทำความผิดสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการกำหนดได้อย่างครบถ้วน พนักงานอัยการจะออกคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีซึ่งวิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของแนวคิดกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และแนวคิดการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่มุ่งเน้นระงับข้อพิพาทหรือความขัดแย้งโดยให้เกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดสำนึกในการกระทำของตนและกลับตัวกลับใจเป็นคนดีของสังคมไปพร้อมกับการชดใช้หรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นให้กับผู้เสียหายและสังคม โดยหลีกเลี่ยงการจำคุกในระยะเวลาสั้นๆ เพราะอาจจะเกิดผลเสียให้ผู้กระทำความผิดได้เรียนรู้วิธีการกระทำความผิดจากผู้ต้องขังคนอื่นในเรือนจำและออกมากระทำความผิดสร้างความเสียหายให้แก่สังคมได้

ในสถานการณ์ปัจจุบันอุบัติเหตุบนท้องถนนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และจะมากยิ่งขึ้นในช่วงวันหยุดยาวเทศกาล หรือในช่วง 7 วันอันตรายของเทศกาลปีใหม่ ซึ่งมีประชาชนเดินทางกลับภูมิลำเนาเป็นจำนวนมาก โดยมีสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุมาจากการขับรถในขณะที่มีปริมาณในเลือดเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือ “เมาแล้วขับ” ส่งผลให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การ

พิจารณาของศาลชั้นต้น ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นจำนวนมาก ซึ่งข้อหาที่มีการกระทำความผิดมากที่สุดคือขับรถขณะเมาสุรา และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในปี พ.ศ. 2554 พบว่ามีปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลเพิ่มมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 67.73 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ไม่ได้ตระหนักถึงความปลอดภัยของการใช้รถใช้ถนน และเกรงกลัวโทษตามกฎหมายที่ตนจะได้รับ ทั้งที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างร่วมมือกันในการรณรงค์โครงการเมาไม่ขับ รวมไปถึงการตั้งด่านตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ก็ยังไม่สามารถลดปริมาณอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นหรือปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลได้จากการกระทำความผิดดังกล่าว

ในประเทศไทยแม้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 จะให้อำนาจพนักงานอัยการในการใช้ดุลพินิจสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญาได้อย่างอิสระก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติคดีที่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาล พนักงานอัยการจะนำตัวผู้กระทำความผิดส่งฟ้องต่อศาลแทบจะทุกคดี จึงส่งผลให้มีปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเป็นไปได้อย่างล่าช้า และในปัจจุบันยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่จะนำมาตราการชะลอฟ้องมาใช้บังคับในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทำให้การสั่งคดีของพนักงานอัยการโดยใช้ดุลพินิจนั้น ยังไม่มีการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมานำมาตรการชะลอฟ้องในคดีอาญามาใช้กับการกระทำความผิดฐานขับรถขณะเมาสุราตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดยให้อำนาจพนักงานอัยการในการใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดีโดยกำหนดเงื่อนไขในผู้กระทำความผิดปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้โอกาสผู้กระทำความผิดในการกลับตัวเป็นคนดีของสังคมและสามารถกลับไปใช้ชีวิตตามปกติได้ในสังคม อีกทั้งยังเป็นใช้ผู้กระทำความผิดเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้เสียหายและสังคมโดยไม่ต้องไปฟ้องร้องเป็นอีกคดีหนึ่ง เป็นการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาล ลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำ ช่วยลดงบประมาณของรัฐที่จะต้องนำมาใช้กับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และงบประมาณที่ต้องใช้ในการดูแลผู้ต้องขัง และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็วมากขึ้นอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเรื่องการนำมาตราการชะลอฟ้องในคดีอาญา มาปรับใช้กับการกระทำความผิดฐานขับรถขณะเมาสุราตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่จะช่วยถ่วงดุลองครุฑคดีที่จะขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาล เพื่อช่วยลดปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาล และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคมและใช้ชีวิตได้ตามปกติ และจะทำให้การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหายมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและวิธีการชะลอฟ้องของประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังนี้

5.2.1 แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา โดยให้อำนาจพนักงานอัยการในการสั่งไม่ฟ้องคดีโดยมีเงื่อนไข หรือชะลอฟ้อง ซึ่งหากพนักงานอัยการมีความเห็นว่าคดีใดควรจะนำชะลอฟ้องมาใช้ ให้จัดให้มีทนายความให้แก่ผู้ต้องหาขณะที่ผู้ต้องหาได้รับสารภาพและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของพนักงานอัยการ หลังจากนั้นพนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาและเห็นชอบด้วย โดยเพิ่มเติมมาตราดังนี้

“มาตรา 145/2 ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพในชั้นพนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง หากพนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาสำนึกในการกระทำของตน จะสั่งไม่ฟ้องคดีโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาปฏิบัติ

หากพนักงานอัยการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเรียกผู้ต้องหา และจัดทนายความให้แก่ผู้ต้องหา เพื่อสอบถามความยินยอมของผู้ต้องหาในการที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขของพนักงานอัยการ

ในการจัดทนายความตามวรรคสอง ให้นำมาตรา 134/1 มาบังคับใช้โดยอนุโลม หากผู้ต้องหายินยอมตามปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการต่อไป”

“มาตรา 145/2 ทวิ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนจากพนักงานสอบสวนในมาตรา ก่อน ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาให้ความเห็นกับคำสั่งไม่ฟ้องและเงื่อนไขของพนักงานอัยการ

หากศาลเห็นชอบกับเงื่อนไขของพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการดำเนินการแจ้งผู้ต้องหาและเจ้าพนักงานคุมประพฤติเพื่อให้ติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องหาต่อไป

หากศาลไม่เห็นชอบด้วย พนักงานอัยการจะต้องนำตัวผู้ต้องหาส่งฟ้องคดีต่อศาลต่อไป”

โดยการเสนอให้เพิ่มเติมมาตรา 145/2 ผู้วิจัยได้นำแนวทางมาจากมาตรการชะลอฟ้องของประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา และได้นำมาปรับเพื่อให้สอดคล้องการดำเนินกระบวนการพิจารณาตีอาญาของประเทศไทย ในส่วนเรื่องที่มีการจัดให้มีทนายความขณะที่ผู้ต้องหาตัดสินใจว่าจะยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของพนักงานอัยการหรือไม่นั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางมาจากมาตรการชะลอฟ้องของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ต้องให้มีทนายความขณะที่ให้ความยินยอม เนื่องจากผู้กระทำความผิดต้องสละสิทธิบางประการตามรัฐธรรมนูญ

ส่วนการเสนอให้เพิ่มเติมมาตรา 145/2 ทวิ นั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางมาจากมาตรการชะลอฟ้องของประเทศฝรั่งเศส ที่กำหนดให้พนักงานอัยการยื่นเรื่องให้ศาลพิจารณาเห็นชอบก่อนที่จะนำมาตรการชะลอฟ้องมาใช้บังคับ

5.2.2 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดยเพิ่มเติมนำมาตรการชะลอฟ้องมาใช้กับการกระทำความผิดฐานขับรถขณะเมาสุรา ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 43 (2) โดยเพิ่มเติมมาตราดังนี้

“มาตรา 160/1 ตริ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) หากพนักงานอัยการพิจารณาโดยคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ การศึกษา สุขภาพ ภาวะแห่งจิต อาชีพ ฐานะ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและพฤติการณ์ภายหลังการกระทำความผิด แล้วเห็นว่าผู้กระทำความผิดอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้องคดีและผู้กระทำความผิดนั้นยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการกำหนด พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งไม่ฟ้อง

ความในวรรคหนึ่ง ไม่นำมาใช้กับการกระทำความผิดที่ต้องรับโทษตามมาตรา 160 ตริวรรคท้าย”

โดยการเสนอให้เพิ่มเติมมาตรา 160/1 ตริ ผู้วิจัยได้นำแนวทางมาจากมาตรการชะลอฟ้องของประเทศญี่ปุ่น และนำมาจากร่างพระราชบัญญัติชะลอฟ้อง พ.ศ. ของประเทศไทยโดยได้นำมาปรับเพื่อให้สอดคล้องกับการกระทำความผิดฐานขับรถขณะเมาสุรา ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522